

KOMUNIKAT ORGANIZACYJNY

NR 1

**DLA UCZESTNIKÓW ZAWODÓW LAUREATÓW-GALI FINAŁOWEJ
XXIX OGÓLNOPOLSKIEGO KONKURSU HISTORYCZNEGO IM. MAJORA MARKA
GAJEWSKIEGO „LOSY ŻOŁNIERZA I DZIEJE ORĘŻA POLSKIEGO W LATACH 1768–1864. OD
KONFEDERACJI BARSKIEJ DO POWSTANIA STYCZNIOWEGO
– ZA WOLNOŚĆ WASZĄ I NASZĄ”**

Uczniowie biorący udział w Zawodach Laureatów-Gali Finałowej Konkursu powinni wykazać się:

1. Znajomością zagadnień z:

- historii Polski w latach 1768–1864 wykraczających poza podstawę programową szkoły podstawowej,
- historii powszechnej w latach 1768–1864 zawartych w podstawie programowej szkoły podstawowej.

2. Wiedzą dotyczącą oręża polskiego w latach 1768–1864, z uwzględnieniem znajomości broni i barwy, architektury obronnej, topografii wojskowej, heraldyki, sfragistyki, falerystyki, literatury, muzyki i pieśni, malarstwa historycznego.

Zawody Laureatów odbędą się w Warszawie w dniach **4–6 czerwca 2024 r.** i obejmować będą następujące konkurencje:

- 1) **BRÓŃ I BARWA** – uczestnicy powinni wykazać się znajomością polskich formacji wojskowych (w tym stroju i uzbrojenia) oraz wiedzą dotyczącą heraldyki;
- 2) **GEOGRAFIA MILITARNA** – uczestnicy powinni wykazać się umiejętnością analizy mapy historycznej i planu bitwy;
- 3) **HISTORIA ORĘŻA POLSKIEGO W SZTUCE** – uczestnicy powinni wykazać się umiejętnością analizy tekstów narracyjnych (np. fragmentów traktatów, listów, pamiętników, pieśni, utworów literackich, opracowań historycznych) oraz ikonografii (malarstwo historyczne);
- 4) **EKSPONAT MUZEALNY, ZABYTKI I OBIEKTY HISTORYCZNE** – uczestnicy powinni wykazać się znajomością elementów uzbrojenia w zasobach muzealnych oraz znajomością zabytków i budowli obronnych.

Przedsięwzięcie sfinansowane ze środków budżetowych Ministerstwa Obrony Narodowej.

Wykaz literatury

- Adamczyk-Szczecińska H., Mańkowska A., Zalewska K., *Słownik szkolny. Postacie historyczne*, Warszawa 1997.
- Atlas historii Polski. Mapy, komentarze*, Warszawa 2000.
- Augustyniak U., *Historia Polski 1572–1795*, Warszawa 2008.
- Barańska A., *Kobiety w powstaniu listopadowym 1830–1831*, Lublin 1998.
- Bortnowski W., *Kartki z dziejów Królestwa Polskiego*, Warszawa 1976.
- Encyklopedia szkolna. Historia*, Warszawa 1993.
- Cegielski T., Kądziela Ł., *Rozbiory Polski 1772–1793–1795*, Warszawa 1990.
- Chwalba A., *Historia Polski 1795–1918*, Kraków 2007.
- Chwalba A., *Polacy w służbie Moskali*, Warszawa–Kraków 1999.
- Czubaty J., *Księstwo Warszawskie (1807–1815)*, Warszawa 2011.
- Czubaty J., *Wodzowie i politycy. Generalicja polska lat 1806–1815*, Warszawa 1993.
- Davies N., *Boże igrzysko. Historia Polski*, Warszawa 2010.
- Derdej P., *Zieleńce-Mir-Dubienka 1792*, Warszawa 2000.
- Guerquin B., *Zamki w Polsce*, Warszawa 1984.
- Guzowski P., *Rodzina szlachecka w Polsce przedrozbiorowej*, Białystok 2019.
- Jasienica P., *Rzeczpospolita Obojga Narodów, część III Dzieje agonii*, Warszawa 1997.
- Kalembka S., *Wielka Emigracja 1831-1863*, Toruń 2003.
- Kępka-Mariański W., *Insurekcja warszawska 1794*, Warszawa 2012.
- Kieniewicz S., Zahorski A., Zajewski W., *Trzy powstania narodowe*, Warszawa 1997.
- Kieniewicz S., *Powstanie styczniowe*, Warszawa 1982.
- Kieniewicz S., *Joachim Lelewel*, Warszawa 1990.
- Kieniewicz S., *Historia Polski 1795-1918*, Warszawa 1997.
- Kizwalter T., *O nowoczesności narodu. Przypadek Polski*, Warszawa 1999.
- Kobyliński S., *Gawędy o broni i mundurze*, Warszawa 1984.
- Kozielski S., *Polska broń. Broń palna*, Wrocław 1975.
- Kozłowski E., Wrzosek M., *Historia oręża polskiego 1795–1939*, Warszawa 1984.
- Kukiel M., *Zarys historii wojskowości w Polsce*, Warszawa 1921.
- Łepkowski T., *Polska – narodziny nowoczesnego narodu (1764–1870)*, Warszawa 1970.
- Łojek J., *Szanse powstania listopadowego*, Warszawa 1986.
- Łubieński T., *Bić się czy nie bić? O polskich powstaniach*, Kraków 1989.
- MacDonell A., *Napoleon i jego marszałkowie*, Londyn 1992
- Mały słownik terminologiczny architektury obronnej w Polsce*, Wrocław 1974.
- Müller M., *Rozbiory Polski*, Poznań 2005.
- Nadolski A., *Polska broń. Broń biała*, Wrocław 1975.
- Nowak T., *Z dziejów techniki wojennej w dawnej Polsce*, Warszawa 1965.
- Nowak T., Wimmer J., *Historia oręża polskiego 963–1795*, Warszawa 1981.
- Pachoński J., *General Jan Henryk Dąbrowski*, Warszawa 1987.
- Pawłowski T., *Napoleon Bonaparte. Geniusz wojny*, Warszawa 2021.
- Piłsudski J., *Zarys historii militarnej powstania styczniowego*, Odbitka z Nr. 1 „Przeglądu Historyczno-Wojskowego”, Warszawa 1929, <https://www.sbc.org.pl/dlibra/showcontent/publication/edition/23789?id=23789>.
- Poczet królów i władców polskich*, red. A. Garlicki, Warszawa 1978.
- Polska XIX wieku: państwo, społeczeństwo, kultura*, red. S. Kieniewicz, Warszawa 1986.
- Powstanie listopadowe 1830–1831: dzieje wewnętrzne, militaria. Europa wobec powstania*, red. W. Zajewski, Warszawa 1990.
- Powstanie styczniowe 1863–1864. Wrzenie, bój, Europa, wizje*, red. S. Kalembka, Warszawa 1990.
- Romański R., *Raszyn 1809*, Warszawa 1997
- Samsonowicz H., *Historia Polski do roku 1795*, Warszawa 1990.
- Sienkiewicz W., *Słownik historii Polski*, Warszawa 2005.
- Skowronek J., *Adam Jerzy Czartoryski 1770–1861*, Warszawa 1994.

Skowronek J., *Książę Józef Poniatowski*, Wrocław 1984.
Snoch B., *Słownik szkolny. Terminy i pojęcia historyczne*, Warszawa 1990.
Szwarc A., *Pod obcą władzą 1795–1864*, Warszawa 1997.
Szyndler B., *Tadeusz Kościuszko 1746–1817*, Warszawa 1991.
Topolski J., *Historia Polski*, Poznań 2003.
Wacholc M., *Śpiewnik polski. Wybór pieśni*, Warszawa 1995.
Wielki atlas historyczny, Warszawa 2002.
Wimmer J., *Historia piechoty polskiej do roku 1864*, Warszawa 1978.
Wołek J., *Dzieje Polski w malarstwie i poezji*, Warszawa 1991.
Zahorski A., *Spór o Stanisława Augusta*, Warszawa 1988.
Zajewski W., *Powstanie Listopadowe. Polityka – wojna – dyplomacja*, Toruń 2003.
Zarys dziejów wojskowości polskiej do roku 1864, t. II 1648 – 1864, Warszawa 1965–1966.
Zarys historii Polski, red. J. Tazbir, Warszawa 1980.
Żołnierz polski. Ubiór, uzbrojenie i oporządzenia od wieku XI do 1960, Warszawa 1960.
Żygułski Z., *Broń w dawnej Polsce na tle uzbrojenia Europy i Bliskiego Wschodu*, Warszawa 1975.
Żywoty hetmanów Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Litewskiego, Warszawa 1991.

Seria wydawnicza Dzieje Narodu i Państwa Polskiego:

Zielińska Z., *Ostatnie lata Pierwszej Rzeczypospolitej*, III–41, Warszawa 1986.
Grodzicki S., Kozłowski E., *Polska zniewolona 1795–1806*, III–42, Warszawa 1987.
Grochulska B., *Małe państwo wielkich nadziei*, III–43, Warszawa 1987.
Skowronek J., *Od Kongresu Wiedeńskiego do Nocy Listopadowej*, III–44, Warszawa 1987.
Łepkowski T., *Powstanie Listopadowe*, III–45, Warszawa 1987.
Zdrada J., *Wielka Emigracja po Powstaniu Listopadowym*, III–46, Warszawa 1987.
Skowronek J., *Od konspiracji do kapitulacji*, III–47, Warszawa 1989.
Zgórniak M., *Za Waszą i naszą wolność*, III–48, Warszawa 1987.
Kieniewicz S., *Powstanie Styczniowe*, III–49, Warszawa 1987.
Łukasiewicz J., *Początki cywilizacji przemysłowej na ziemiach polskich*, III–50, Warszawa 1988.

Życzymy powodzenia

Komitet Organizacyjny Konkursu